

організували й координували протести, вуличні акції, страйки. Переконали, що більшість із них повернуться до боротьби.

— Чому, на вашу думку, протест 2020 року не призвів до змін? Чого тоді не вистачило «Європейській Білорусі» та іншим ініціативам?

— У 2020 році на вулиці вийшли сотні тисяч людей, більшість з яких уперше брали участь у протестах. Те саме стосувалося і частини лідерів. Багато хто просто не знав, як відбувалася боротьба з диктатурою в Білорусі попередні 25 років, не мав уявлення про досвід успішних ненасильницьких революцій у Сербії, Україні, Грузії.

Революції завжди відбуваються в центрах столиць — там, де зосереджені державні установи, ключові магістралі, громадське життя. Замість того, щоб поступово брати центр Мінська під контроль, людей відводили з нього. Замість того, щоб залишатися на вулиці, як хотіли самі протестувальники, їх закликали виходити раз на тиждень, у неділю, з кульками й прапорцями. Такі акції не становили реальної загрози для влади. Найважливішим елементом ненасильницького спротиву є відмова від співпраці з режимом, усеохопний страйк. Але штаб Світлани Тихановської відмовився закликати до страйку саме тоді, коли це було найпотрібніше — після арештів Сергія Тихановського, Миколи Статкевича, Віктора Бабарика та одразу після дня виборів. Ба більше, 9 серпня Тихановська закликала не виходити на вулиці.

Пізніше, у серпні-вересні, представники штабу блокували будь-які ініціативи, що передбачали рішучі дії: блокаду тюрем, заняття будівель у центрі Мінська, університетів, телебачення. Якби всі ці фактори були враховані, режим не протримався б і кількох тижнів. Сотні тисяч людей цілком могли взяти Мінськ під контроль, і Лукашенко зараз жив би поруч із Януковичем — у найкращому для себе випадку.

— Які методи Лукашенко використовує для утримання влади і гри одразу на двох фронтах — перед Москвою та Заходом?

— Сьогодні Лукашенка не можна розглядати як самостійного гравця. Він — маріонетка Путіна. Його єдиний «інструмент» — виконувати всі вказівки з Москви. Для Путіна критично важливе зняття санкцій із білоруського режиму. Це, по-перше, дозволить отримувати товари, постачання яких до Росії заборонено. По-друге, він витрачає величезні кошти на підтримку Лукашенка, які волів би спрямувати на війну проти України.

— Наскільки глибоко Росія контролює силові структури й політичні рішення в Білорусі?

— Проблема навіть не в контролі. Режим Лукашенка існує тільки завдяки підтримці Москви. Він це знає і тому поводить, як покірний васал, виконуючи всі накази Кремля.

Система побудована так, що Росії не потрібно масово інфільтрувати своїх агентів — достатньо контролювати самого диктатора та його найближче оточення.

— Чи можливо після падіння режиму Лукашенка побудувати справді незалежну Білорусь? Чи не є вплив Кремля уже незворотним?

— Одним із ключових досягнень 2020 року стало зміна ставлення білорусів до Росії. Спочатку частина опозиції мала наївні сподівання на допомогу Кремля, але це минуло дуже швидко. Люди усвідомили, що Лукашенко втримався при владі тільки завдяки Росії. Якщо раніше білоруси розрізняли Лукашенка і Путіна, то зараз однаково ненавидять обох. Після зміни влади ми швидко зможемо будувати європейську державу, відновити мову й культуру, стати частиною ЄС і НАТО. І ці процеси вже будуть необоротними.

— Якби Янукович не втік у 2014 році, чи могла б Україна опинитися під таким самим контролем Росії, як Білорусь сьогодні?

— Янукович утік не з власної волі — його змусили. Євромайдан перемагав завдяки правильній стратегії та рішучості його учасників. У нього просто не було іншого виходу. Якби в Білорусі не повторилися ті помилки, про які я говорив, Лукашенко точно так само тікав би — адже він ще боягузливіший за Януковича.

При цьому необхідно усвідомлювати: Росія прагнула й прагне відновити свій контроль не тільки над пострадянським простором, а й над Східною Європою. Це загроза і для Білорусі, і для України. Під час зустрічей із вашими політиками ми неодноразово говорили про небезпеку того, що війська Лукашенка можуть напасти на Україну, і про те, що можна було зробити, щоб цього не допустити.

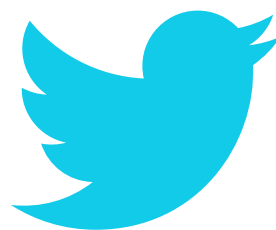
Ми пропонували створити FM-станції на півночі України, які б мовили на Білорусь. Можна було добитися включення українських телеканалів у білоруські кабельні мережі, адже білоруська пропаганда в Україні поширювалася спокійно. Договір про мовлення одного українського телеканалу на території Білорусі був досягнутий ще під час зустрічі Лукашенка та Турчинова у березні 2014 року. Я вже не згадаю про торгівлю з диктатором, що тривала до початку війни.

— Чи стане перемога України у війні поворотним моментом і для звільнення Білорусі?

— Безумовно. Українці героїчно борються за свою незалежність у надзвичайно складних умовах, і це надихає білорусів. Ми завжди розуміли: свободу наші країни здобудуть разом.

Білоруси були у Києві під час Помаранчевої революції та Євромайдану. Першим убитим на Грушевського був білорус Михайло Жизневський. Мій друг, колишній активіст «Зубра» Алесь Черкашин із Бреста загинув від бойових поранень у Запоріжжі в 2015 році. Десятки білорусів загинули на фронті останніми роками.

Я сам разом із лідерами сербського руху «Отпор» проводив тренінги для активістів майбутньої «Пори», яка відіграла ключову роль у подіях 2004 року. Учасники «Зубра», «Європейської Білорусі» та інших організацій сьогодні захищають Україну зі зброєю в

руках.

У нас спільний ворог і спільні цілі. Перемога України неминуче призведе до розпаду Росії та принесе свободу не лише Білорусі, але й іншим народам.

—
Підготував Валентин Деменко для «Аргумент»

В тему:

- **На зустріч з Чаушеску? Стоит ли сравнивать Беларусь с Польшей и Румынией 80-х**
- **«Хапун»**
- **Показательная бойня. Почему в Беларуси больше нет законной власти**
- **Как казнят диктаторов**
- **Пробуждение Беларуси**
- **Лукашенко проігнорував запит України та віддав бойовиків Путіну**
- **МЗС України обурене звинуваченнями влади Білорусі в дестабілізації ситуації**
- **Білоруси відчують себе втричі ближчими до українців, ніж до росіян.**

 Share 22

Читайте «Аргумент» в [Facebook](#) и [Twitter](#)

Если вы заметили ошибку, выделите ее мышкой и нажмите **Ctrl+Enter**.

Коментарі

| **НОВИНИ ПАРТНЕРІВ**

РЕКЛАМА

ВІДЕО

Воїни «Альфи» СБУ — ТОП-1 серед підрозділів Сил оборони за результатами бойової роботи у квітні

Про що не можна було жартувати в СРСР

HEAVY SHOT, VAMPIRE, NEMESIS: як «Баба Яга» б'є ок*пантів

[Головна](#) [Про сайт](#) [Опитування](#)

© 2011 «АРГУМЕНТ»

Републікація матеріалів: для інтернет-видань обов'язковим є пряме гіперпосилання, для друкованих видань - за запитом через електронну пошту. **Посилання або гіперпосилання повинні бути розташовані при використанні тексту - на початку використовуваної інформації, при використанні графічної інформації - безпосередньо під об'єктом запозичення.** При републікації в електронних виданнях у кожному разі використання вставляти гіперпосилання на головну сторінку сайту argumentua.com та на сторінку розміщення відповідного матеріалу. За будь-якого використання матеріалів не допускається зміна оригінального тексту. Скорочення або перекомпонування частин матеріалу допускається, але тільки в тій мірі, якою це не призводить до спотворення його сенсу.

Редакція не несе відповідальності за достовірність рекламних оголошень, розмічених на сайті, а також за вміст веб-сайтів, на які дано гіперпосилання.

Контакт: uargumentum@gmail.com